

ahol történt? A Margit-szigeten és Buda várában. Hol van mindkettő? Ezek tehát valóban meglévő helyek. De a szereplők nevét már nem ismerjük. Nem tudjuk, melyik magyar királyról van szó, azt sem, hogyan nevezték leányát, nem ismerjük névszerint az öreg halászt és annak fiát sem. De vannak az elbeszélésben csodás dolgok is. Így pl. az, hogy az öreg halász megtalálta a királykisasszony aranyhalat. Hiszen a királykisasszony aranyhalat a megáradt Duna ragadta el, a Bodrog pedig a Tiszába ömlik. Ez valószínűleg nem történt meg, bár nem lehetetlen ez sem.

Ebben az olvasmányban tehát megtörtént és valószínűleg kitalált esemény van. Az ilyen olvasmány már nem mese, mivel több dolgot megnevez. Monda a neve. Bodroghalász község is van ma is a Bodrog mellett. A monda tehát olyan csodás történet, amely valamely érdekes helyhez fűződik. Van benne igaz és van benne kitalált dolog is. Középen áll a mese és a valóság között.

Az egész olyan, mintha mese volna.

Hasonlítsák össze a tanulók, miben egyezik s miben különbözik az igazi mesétől.

c) Elmélyítés. Miért szerette a királykisasszony az aranyhalat? Láttatok-e már aranyhalat? Miért bántotta annak elvesztése? Mit kért édesapjától? Mit csinált erre a magyar király? Ki találta meg végre az aranyhalat? Miért ment örömmel Budára az öreg halász és fia? Mire volt legjobban büszke? Mit kapott ajándékba a boldog királytól? Mit emlegetett mindig az öreg halász? Miért volt büszke arra, hogy a király a kezét a vállára tette? Mi tartotta meg hírét az eseménynek? Hogyan nevezzük ma is azt a községet, amit az öreg halász kapott a királytól? Mit tett az öreg halász a királykisasszonnyal? Mit kapott érte jutalmul?

A jócselekedet mindig magában hordja jutalmát.

III. Összefoglalás.

SZÉP VAGY, GYÖNYÖRŰ VAGY MAGYARORSZÁG!

Magyarország legszebb ország,
Gyönyörű szép tündérország,
Földnek ékes koronája,
Árpád tűzte homlokára.

Völgyek ölén véges-végig
Halas folyók vize fénylik,
Öntözi a selyemrétet,
Csorda legel, zsong az élet.

Száll a lelkelem örömébe
A Kárpátok tetejébe.
Tetejéről messze látok,
Köszöntöm a szabadságot!

Délibábos arany róna!
Mintha hazánk tükre volna!
Ott lebeg a nemzet lelke,
A magyar nép honszerelme.

Hóborított büszke bércek
Századokkal szembe néznek.
Kékre festi ég azúrja,
Vadas erdő koszorúzza.

Ott lebeg a levegőben,
Szelek szárnyán, sík mezőben,
Száll a zúgó vaderdőbe,
Csókot nyom a bérctetőre.

Szép vagy, szép vagy, Magyarország!
Gyönyörű szép tündérország
Gyönyörködve el-elnézlek,
Hazám, — hogyne szeretnék!

Pósa Lajos.

1941. április 3. hete.

Számolás és mérés.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Tizedestörtek szorzása tizedestörttel.

Nevelési cél: Jártasság a mindennapi élet számításaiban.

I. Előkészítés. a) Számonkérés és begyakorlás. Tizedestört szorzása egész számmal. A házi feladatok megbeszélése, ellenőrzés, ki csinálta meg jól? Megbeszélés: hogyan szorzunk tizedestörtet egész számmal?

b) Célkitűzés. Mennyi az ára 5·8 m szövetnek, ha 1 m 6·4 P? Hogyan számítanánk ki? Becsléssel megközelíthető eredmény kiszámítása. Mit csinálunk akkor, ha a szorzóban is van tizedestört?

II. Tárgyalás. a) A példa megoldása.

Mennyi az ára 5·8 m szövetnek, ha 1 m 6·4 P?

5·8 m = 58 tized m.

Először tehát kiszámítjuk, mennyibe kerül 1 tized m?

Ha 1 m 6·4 P, akkor 1 tized m 6·4: 10 = 0·64 P.

Ha 1 tized m 0·64 P, akkor 58 tized m ára:

$$\begin{array}{r} 0\ 64 \times 58 \\ \hline 0\ 64 \times 50 = 32\ 0 \\ 0\ 64 \times 8 = 5\ 12 \\ \hline = 37\ 12 \end{array}$$

Vagy ha 1 m 6·4 P, akkor 5·8 m

$$\begin{array}{r} 64 \times 58 \\ \hline 320 \\ 512 \\ \hline 3712\ P \end{array}$$

Végezzék el a következő szorzásokat és figyeljék meg, hány tizedes számjegy van a szorzandóban és szorzóban együtt és hány van a szorzatban? Becsüljék meg a szorzatot!

Mennyi az ára 3·5 m-nek, ha 1 m 8·67 P?

Mennyi az ára 6·36 m-nek, ha 1 m 4·57 P?

Mennyi az ára 4·58 m-nek, ha 1 m 7·6 P?